

Saaristomerens kansallispuiston järjestyssääntö

Vahvistettu		Lainvoimainen	
Pinta-ala (ha)	52 706	josta vesialuetta (ha)	48 610

Maakunta	Kunta
Varsinais-Suomen maakunta	Kemiönsaari
Varsinais-Suomen maakunta	Parainen

Perustamissäädökset:

Säädöksen nimi	Säädöksen numero
Laki Saaristomerens kansallispuistosta	645/1982
Laki Saaristomerens kansallispuistosta annetun lain muuttamisesta	524/2023
Laki Saaristomerens kansallispuistosta annetun lain 1 ja 3 pykälän muuttamisesta	130/1991
Asetus Saaristomerens kansallispuistosta annetun asetuksen 7 pykälän 2 momentin muuttamisesta	577/1995
Saaristomerens meripuolustusalueen esikunnan ilmoitus	0/2014

Alueen suojelun perusteet

Kansallispuisto on perustettu Saaristomerens luonnon ja kulttuurin suojelemiseksi, niihin liittyvien perinteisten luonnonkäyttötapojen turvaamiseksi, elävän saaristoyhteisön säilyttämiseksi sekä ympäristöntutkimusta ja yleistä luonnonharrastusta varten.

Yleistä

Metsähallitus on luonnonsuojelulain (9/2023) 58 § nojalla antanut tämän Paraisten kaupungissa ja Kemiönsaaren kunnassa sijaitsevan Saaristomerens kansallispuiston käyttäjiä koskevan järjestyssäännön. Kansallispuisto on perustettu 20.8.1982 annetulla lailla (645/1982). Perustamislakia on muutettu 17.1.1991 annetulla lailla lain 1 ja 3 §:n muuttamisesta sekä 29.3.2023 annetulla lailla Saaristomerens kansallispuistosta annetun lain muuttamisesta (524/2023).

Kansallispuiston alueen muodostavat perustamislain määrittelemän kartan osoittaman rajauksen sisällä olevat valtion omistamat maa- ja vesialueet sekä kansallispuistoon myöhemmin liitetyt alueet. Tämä järjestyssääntö koskee myös mahdollisia muita alueita, jotka liitetään kansallispuistoon tämän järjestyssäännön vahvistamisen jälkeen.

Tämä järjestyssääntö sisältää ne määräykset ja ohjeet, jotka alueella kulkijoiden tulee tietää ja tuntea. Järjestyssääntöön on otettu eri laeista johtuvia määräyksiä, jotka koskevat alueen käyttäjiä. Järjestyssäännössä on myös määräyksiä, jotka Metsähallitus on kansallispuiston hallinnosta vastaavana viranomaisena ja maanhaltijan ominaisuudessa oikeutettu ja velvollinen antamaan.

Järjestyssäännön määräykset noudattavat periaatteita, jotka on esitetty ympäristöministeriön xx.xx.xxxx vahvistamassa Saaristomerens kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmassa.

Tällä päätöksellä kumotaan Metsähallituksen 16.4.2001 antama Saaristomerens kansallispuiston järjestyssääntö.

Luonnonsuojelusäädökset

Luonnonsuojelulaki (9/2023), laki Saaristomerens kansallispuistosta (675/1982), laki Saaristomerens kansallispuistosta annetun lain 1 ja 3 §:n muuttamisesta (130/1991) ja Laki Saaristomerens kansallispuistosta annetun lain muuttamisesta (524/2023).

Muu lainsäädäntö

Yllä mainittujen lisäksi järjestyssääntöön on otettu alueen käyttäjiä koskevia määräyksiä seuraavista säädöksistä: järjestyslaki (612/2003), jätelaki (646/2011), kalastuslaki (379/2015), kokoontumislaki (530/1999), metsästyslaki (615/1993), muinaismuistolaki (295/1963), pelastuslaki (379/2011), Maastoliikennelaki 4 § ja laki Metsähallituksesta (234/2016).

Säädöspohjaiset yleiset kiellot

Saaristomerens kansallispuistossa on kielletty:

- 1) rakennuksien, rakennelmien ja teiden rakentaminen (luonnonsuojelulaki 49 §),
- 2) maa-ainesten tai kaivoskivennäisten ottaminen ja maa- tai kallioperän vahingoittaminen (luonnonsuojelulaki 49 §),
- 3) sienien, puiden, pensaiden tai muiden kasvien tai niiden osien ottaminen tai vahingoittaminen (luonnonsuojelulaki 49 §),
- 4) luonnonvaraisten selkärankaisten eläinten pyydystäminen, tappaminen tai hätyyttäminen tai niiden pesien hävittäminen sekä selkärangattomien eläinten pyydystäminen tai kerääminen (luonnonsuojelulaki 49 §),
- 5) roskaaminen (jätelaki 72 §),
- 6) muita ihmisiä häiritsevän toiminnan harjoittaminen (järjestyslaki 3 §),
- 7) kiinteiden muinaisjäännösten tai raunioiden vahingoittaminen (muinaismuistolaki 1 §),
- 8) koirien tai muiden kotieläinten pitäminen irrallaan lukuun ottamatta metsästyksen yhteydessä käytettäviä koiria (metsästyslaki 53 §, luonnonsuojelulaki 49 §) sekä
- 9) muut toimet, jotka vaikuttavat epäedullisesti alueen luonnonoloihin, maisemaan, eliölajien säilymiseen taikka alueen perustamistarkoitukseen (luonnonsuojelulaki 49 §).

Edellä mainittujen lisäksi ovat voimassa muista säädöksistä ja kulloinkin voimassa olevista viranomaismääräyksistä johtuvat kiellot.

Muut kiellot ja määräykset

Järjestyssäännöllä annettavat määräykset		
Toimintamuoto	Kuvaus	Säädökset
Liikkuminen	<p>Liikkuminen jokaisenoikeuksien mukaisesti on sallittu seuraavin rajoituksin: linnuston pesimärauhan turvaamiseksi mairinnousu, liikkuminen ja miehittämättömien ilma-alusten (droonit) lennättäminen on kielletty 1.4. – 31.7. Jurmon ja Utön rajoitusosaan kuuluvilla kohteilla: Estrevlarna, Ömsarsten, Skalmören, Nisskläpp, Labbåda, Flintbåda, Gaddarna, Ivarsharu, Lilla Hamnskär, Svartkläppen, Stora Lekattskär, Kolmen, Släta Lekattskär, Långgrund, Dömmaskär, Svarta Sundskär, Hottan, Stora Sundskär, Moringgrundet, Lilla Rödsjär, Stora Rödsjär, Tvåkobbarna, Lökharu, Österkläppen, Örsjär, Örsjärns ören, Gropskär, Ulvingen, Alunskär, sekä näihin liittyvät nimettömät karit.</p> <p>Jurmon pääsaaren rajoitusosalla (saaren länsiosa) on miehittämättömien ilma-alusten (droonit) lennättäminen kielletty 1.1. – 31.12. lintujen levähdys- ja ruokailurauhan turvaamiseksi.</p> <p>Rajoitusosat on esitetty järjestyssäännön liitekartassa.</p>	Luonnonsuojelulaki 56 §
Liikkuminen	<p>Liikkuminen jokaisenoikeuksien mukaisesti on sallittu seuraavin rajoituksin: Linnuston pesimärauhan turvaamiseksi mairinnousu, liikkuminen ja miehittämättömien ilma-alusten (droonit) lennättäminen on kielletty 1.4. – 31.7. Aspön ja Brunskärin rajoitusosaan kuuluvilla kohteilla: Aspön Västra Skärgården paitsi suurimmat saaret ja Brunskärin kylän eteläinen luotoalue: Krummarna, Tordmulekläpparna, Vitlandet, Flakaskärsgrunden, Pölsan, Pölskläppen, Sjulkläppen, Köpmanskären, Laxgrunden, Portkläpparna, Fränukläpparna, Stacksskärs harun, Rödharu, Södra Rönnharu, Södra Fjärdskär, Fjärdskärs kobben, Skorvskär, Rödsjär, Moringharu, Stenkläppen, Södra Vitharu, Västerkläppen, Svartkläppen, Svartkläpp kobben, Ståtbådan, Mörggrundet, Disken, Märggrundet, Gäddskallen, Vidkobben, Tiströnkobben, Stockkläppen, Slagören sekä näihin liittyvät nimettömät karit.</p> <p>Rajoitusosa on esitetty järjestyssäännön liitekartassa.</p>	Luonnonsuojelulaki 56 §
Liikkuminen	<p>Liikkuminen jokaisenoikeuksien mukaisesti on sallittu seuraavin rajoituksin: Linnuston pesimärauhan turvaamiseksi mairinnousu, liikkuminen ja miehittämättömien ilma-alusten (droonit) lennättäminen on kielletty 1.4.– 31.7. Morgonlandetin luoteiskärjen rajoitusosalla.</p> <p>Rajoitusosa on esitetty järjestyssäännön liitekartassa.</p>	Luonnonsuojelulaki 56 §
Liikkuminen	<p>Liikkuminen jokaisenoikeuksien mukaisesti on sallittu seuraavin rajoituksin: Linnuston pesimärauhan turvaamiseksi mairinnousu, liikkuminen ja miehittämättömien ilma-alusten (droonit) lennättäminen on kielletty 1.4. – 31.7. Gullkronan rajoitusosaan kuuluvilla kohteilla: Vitharuna, Rödharu, Skalloglanden, Konungskär, Konungskärs harun, Konungskärs kobben, Skogslandet, Långharun, Högharun, Västerkläpparna, Mossakassen, Remmargrundet sekä näihin liittyvät nimettömät karit.</p> <p>Rajoitusosa on esitetty järjestyssäännön liitekartassa.</p>	Luonnonsuojelulaki 56 §
Liikkuminen	<p>Liikkuminen jokaisenoikeuksien mukaisesti on sallittu seuraavin rajoituksin: linnuston pesimärauhan turvaamiseksi mairinnousu, liikkuminen ja miehittämättömien ilma-alusten (droonit) lennättäminen on kielletty 1.4.– 31.7. seuraavilla Ölmosin rajoitusosaan kuuluvilla kohteilla: Kälkklobb, Tallören, Sandskärin länsikärki sekä näihin liittyvät nimettömät karit.</p> <p>Rajoitusosa on esitetty järjestyssäännön liitekartassa.</p>	Luonnonsuojelulaki 56 §
Liikkuminen	<p>Liikkuminen jokaisenoikeuksien mukaisesti on sallittu seuraavin rajoituksin: linnuston pesimärauhan turvaamiseksi mairinnousu, liikkuminen ja miehittämättömien ilma-alusten (droonit) lennättäminen on kielletty 1.4.– 31.7. Vänön rajoitusosaan kuuluvilla kohteilla: Långa Måsskär, Långmåsgrunden, Höga Måsskär, Västra Måsskär, Klobben sekä näihin liittyvät nimettömät karit.</p> <p>Rajoitusosa on esitetty järjestyssäännön liitekartassa.</p>	Luonnonsuojelulaki 56 §
Liikkuminen	<p>Liikkuminen jokaisenoikeuksien mukaisesti on sallittu seuraavin rajoituksin: Ihmishäiriölle herkkien lajien suojelemiseksi, mairinnousu, liikkuminen ja miehittämättömien ilma-alusten (droonit) lennättäminen on kielletty 1.2.– 31.07. seuraavilla Ådön rajoitusosaan kuuluvilla kohteilla: Flatgadden, Höggadden, Lillön, Klöttret, Långökobben, Matmoran, Hummelkläpparna, Askskär, Askskärs kläpparna, Lederskär, Granskär, Granskärs haru, Grålandet sekä näihin liittyvät nimettömät karit.</p> <p>Rajoitusosa on esitetty järjestyssäännön liitekartassa.</p>	Luonnonsuojelulaki 56 §
Liikkuminen	<p>Liikkuminen jokaisenoikeuksien mukaisesti on sallittu seuraavin rajoituksin: Ihmishäiriölle herkkien lajien suojelemiseksi, mairinnousu, liikkuminen ja miehittämättömien ilma-alusten (droonit) lennättäminen on kielletty 1.2. – 15.6. seuraavilla Salpausselän rajoitusosan kohteilla: Tofsharu,</p>	Luonnonsuojelulaki 56 §

	<p>Snäckörarna, Tinnören, Simonsharun, Simonsharu kobben, Limskär, Långörs harun, Oxharu, Notvarpharun, Rönnharun, Edonskär, Nagelören, Södra Tjuckan, Norra Tjuckan, Bergören, Rönnören, sekä näihin liittyvät nimettömät karit ja luodot.</p> <p>Lisäksi liikkuminen kielletty 400 metriä lähempänä rantaa Simonsharulla ja Simonsharu kobbenilla 1.2.–15.6.</p> <p>Rajoitusosa on esitetty järjestyssäännön liitekartassa.</p>	
Liikkuminen	<p>Liikkuminen jokaisenoikeuksien mukaisesti on sallittu seuraavin rajoituksin: Linnuston pesimärauhan, hylkeiden suojelemiseksi sekä rannikon että merellisten luontotyyppein luonnon tilan turvaamiseksi, maihinnousu, liikkuminen ja miehittämättömien ilma-alusten (dronit) lennättäminen on kielletty 1.1. – 31.12. seuraavilla Trunsön, Sandholmin ja Borstön sekä Grimsörarnan rajoitusosien kohteilla: Borgen, Långskär, Norra Sumpskär, Glasaskär, Bosskär, Lökskär, Storskär, Egelskär, Hamnkläppen, Grabbaskläppen, Svensör, Kalkskär, Lilla Kalkskär, Alskär, Skitun, Vitskär, Karpharu, Gölsören, Garpharun, Bredkläppen, Långören, Stenkläppen, Svartklobben, Språngharu, Sundskär, Petklobben, Rysskläppen, Lilla Stubbskär, Stubbskärs kobborna, Stora Stubbskär, Släta Mässkär, Gråkläppen, Gråkläpp grynnorna, Vitningen, Pattakläpp, Härbärgs kläppen, Rosinahällarna, Namnlösan, Smedskären, Storsör, Smäsörarna, Gadden, Skeppsbådarna, Storharun, Lillharun, Fallbådan, Knivlägnan, Stora Salskär, Lilla Salskär, Salskärs kläpparna, Sandören, Ståtbåda, Kummelskären, Ådskär, Tärskläppen, Gålören, Grisselborgen, Stenskär, Labbskär, Fjärdblekorna, Gudinggrund, Kalskär, Sivalskär, Långskär, Laxkobben, Labbharu, Lotan, Blälängnan, Älbåda, Klovgadd, Klovgadd bådan, Norra Grimsörar, Grimsörar, sekä näihin liittyvät nimettömät karit ja vesialueet.</p> <p>Rajoitusosat on esitetty järjestyssäännön liitekartassa.</p>	Luonnonsuojelulaki 56 §
Leirytyminen	<p>Tilapäinen leirytyminen on sallittu vain sitä varten osoitetuilla telttailualueilla. Telttailualueilla ja retkisatamissa tulee yöaikaan (klo. 23–07) huomioida muiden käyttäjien nukkumarauha. Muita ihmisiä häiritsevän toiminnan harjoittaminen on kielletty.</p>	Luonnonsuojelulaki 49 ja 56 § Järjestyslaki 3 §
Pyöräily	<p>Pyöräily on kielletty kulumiselle herkän luonnon ja laiduneläinten suojelemiseksi lukuun ottamatta liitekarttaan merkittyjä ajoteitä Örön ja Jungfruskärin saarilla.</p>	Luonnonsuojelulaki 56 §
Muut luonnonsuojelusäädöksiin perustuvat määräykset		
Toimintamuoto	Kuvaus	Säädökset
Marjastus ja sienestys	<p>Marjojen ja hyötysienien poimiminen on sallittu, elleivät liikkumisrajoitukset sitä estä.</p>	Luonnonsuojelulaki 50 ja 56 §
Muu toiminta	<p>Metsähallitus voi myöntää luvan tieteellisessä tai opetuksellisessa tarkoituksessa tapahtuvaan eläinten tappamiseen ja pyydystämiseen sekä eläinten pesien, sienien, kasvien tai niiden osien ja kivennäisnäytteiden ottamiseen.</p>	Luonnonsuojelulaki 51 §
Metsästys	<p>Minkin ja supikoiran pyydystäminen ja tappaminen on sallittua metsästyslain 7 luvussa säädetyn mukaisesti. Hirven ja valkohäntäkauriin ajaminen metsästyksen yhteydessä sekä haavoittuneen eläimen lopetus ja alueelle sen ulkopuolella tapahtuvaan metsästyksen liittyvässä tilanteessa kuolleen riistaeläimen haltuun ottaminen on sallittu noudattaen, mitä metsästyslaissa säädetään.</p>	Luonnonsuojelulaki 50 §
Metsästys	<p>Metsähallituksen luvalla saa vähentää muiden kuin 50 §:n 3 momentissa tarkoitettujen kasvi- ja eläinlajien yksilöiden lukumäärää, jos ne ovat liian runsaslukuisia tai muutoin vahingollisia ja poistaa sellaisia riistaeläinlajien yksilöitä, jotka aiheuttavat ilmeisen uhan ihmisen turvallisuudelle tai uhkaavat aiheuttaa omaisuudelle merkittävää taloudellista vahinkoa.</p>	Luonnonsuojelulaki 51 §
Metsästys	<p>Sen estämättä, mitä luonnonsuojelulain 49 §:n 1 momentin 5 kohdassa säädetään, Saaristomeren kansallispuistossa yhteistoiminta-alueeseen kokonaan tai osittain kuuluvissa kylissä vakinaisesti asuville on oikeus Metsähallituksen luvalla metsästä metsästyslain (615/1993) mukaisesti.</p>	Laki Saaristomeren kansallispuistosta 645/1982 1 a §
Kalastus	<p>Kalastus on sallittua kalastuslain (379/2015) 7 §:ssä säädettyjen yleiskalastusoikeuksien mukaisesti ja Metsähallituksen luvalla muutoinkin, elleivät liikkumisrajoitukset niitä estä.</p>	Luonnonsuojelulaki 50, 51 ja 56 § Kalastuslaki 5 ja 7 §
Viranomaistoiminta	<p>Metsähallituksen erävalvonnasta annetussa laissa (1157/2005) tarkoitettulla erätarkastajalla on oikeus ottaa haltuunsa metsästys-, keräily- ja muut välineet, joita on käytetty tai ilmeisesti aiotaan käyttää vastoin luonnonsuojelualuetta koskevia rauhoitussäännöksiä tai -määräyksiä. Sama haltuunotto-oikeus koskee luonnonsuojelualueelta luvattomasti pyydytetyjä eläimiä ja luvattomasti otettuja kasveja sekä kaikkea muuta</p>	Luonnonsuojelulaki 133 §

	sellaista, mitä luonnonsuojelualueelta ei saa ottaa tai siellä käyttää.	
Viranomaistoiminta	Kansallispuistossa saadaan tilanteen niin vaatiessa ryhtyä maanpuolustuksen, Rajavartiolaitoksen tehtävien, pelastustoiminnan, ihmisiin tai eläimiin tarttuvien tautien ja kasvintuhoojien torjunnan tai eläinsuojelun edellyttämiin välttämättömiin toimenpiteisiin sekä kaataa naapurikiinteistölle ilmeistä vaaraa aiheuttava puu. Toimenpiteet tulee toteuttaa siten, ettei niillä aiheuteta alueen perustamistarkoitukselle suurempaa haittaa, kuin on välttämätöntä. Liikkumista ja maastokulkuneuvojen käyttöä koskevat rajoitukset eivät koske kansallispuiston valvonta- ja hoitotehtävissä liikkuvia, eivätkä poliisi-, pelastus- ja palontorjuntatehtävissä tai vastaavissa viranomaistehtävissä liikkuvia.	Luonnonsuojelulaki 50 ja 56 §, Maastoliikennelaki 4 §
Viranomaistoiminta	Saaristomeren kansallispuistossa saa harjoittaa Puolustusvoimille ja Rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien edellyttämää toimintaa ja kehittää sitä.	Laki Saaristomeren kansallispuistosta 645/1982 1 b §
Ilma-aluksella laskeutuminen	Metsähallitus voi myöntää luvan ilma-aluksella laskeutumiseen.	Luonnonsuojelulaki 51 §
Muu toiminta	Metsähallitus voi määräämillään ehdoilla luovuttaa kotitarvekäyttöön kansallispuiston yhteistoiminta-alueella asuville ja erityisesti syytä muillekin saaristolaisille kansallispuiston alueelta puuta ja karjan rehua.	Laki Saaristomeren kansallispuistosta 645/1982 1 a §
Muut määräykset		
Toimintamuoto	Kuvaus	Säädökset
Tulenteko	Tulenteko on sallittu vain tähän tarkoitukseen osoitetuilla paikoilla ja käyttäen ainoastaan tarkoitukseen varattua, paikalle tuotua puuta. Retki- ja risukeittimen käyttö on sallittu muuallakin. Avotulenteko on kielletty maastopalvaroituksen aikana muualla kuin hormillisilla keittokatoksilla. Risukeittimen käyttö on maastopalvaroituksen aikana kielletty.	Pelastuslaki 6 §
Järjestetyt tapahtumat	Metsähallitus voi myöntää suostumuksen yleisötapahtumien tai maastokilpailujen järjestämiseen ja muuhun niihin verrattavaan toimintaan.	Kokoontumislaki 13 §
Matkailuun liittyvä yritystoiminta	Kansallispuiston reittien ja rakenteiden hyödyntäminen yritystoiminnassa edellyttää luontomatkailun yhteistyösopimusta Metsähallituksen kanssa.	

Tällä päätöksellä kumotaan Metsähallituksen 16.4.2001 antama Saaristomeren kansallispuiston järjestyssääntö.

Muutoksenhaku

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla [lisää tähän hallinto-oikeus] hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tarkemmat ohjeet muutoksenhausta on päätöksen liitteenä olevassa valitusosoituksessa.

Päätöksen tiedoksianto

Tämä päätös saatetaan tiedoksi yleistiedoksiantona. Päätös pidetään nähtävillä [P.K.VVVV] saakka Metsähallituksen pääkonttorissa (Metsähallitus, PL 80 (Opastinsilta 12 C), 00521 Helsinki), [lisää tähän muut toimipisteet], sekä Metsähallituksen verkkosivuilla osoitteessa www.metsa.fi/kuulutukset. Asiakirjan nähtävillä asettamisesta ilmoitetaan Metsähallituksen verkkosivuilla [P.K.VVVV] [sekä sanomalehdissä XX, lisää sanomalehdet tarvittaessa]. Päätös katsotaan tiedoksi annetuksi seitsemäntenä päivänä ilmoituksen julkaisemisesta Metsähallituksen verkkosivuilla.

Helsingissä, Metsähallituksessa [P.K.VVVV]

Luontopalvelujohtaja

Henrik Jansson

Maankäyttöpäällikkö

[MK-päällikön nimi]

Liitteenä

Kartta
Valitusosoitus

VALITUSOSOITUS

(Laki Metsähallituksesta 21.1 § ja luonnonsuojelulaki 61.2 §)

Tähän päätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen kirjallisella valituksella.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava seuraavat asiat:

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset ja oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan valittajalle lähettää (prosessiosoite)
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja yhteystiedot.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa valituksessa yhdyshenkilöksi. Jollei yhdyshenkilöä ole ilmoitettu, yhdyshenkilönä toimii valituksessa ensimmäiseksi mainittu valittaja. Yhdyshenkilön ei tarvitse esittää valtakirjaa.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja, jollei asiamiehenä toimi asianajaja, yleinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- jos päätös on luovutettu asianomaiselle, asianomaisen asiamiehelle tai lähetille, tiedoksisaantipäivä ilmenee päätöksessä olevasta leimasta
- jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee saantitodistuksesta
- jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemäntenä

- päivänä postituspäivästä, jollei muuta ilmene
- jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä tiedoksi- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä
 - jos päätös tai kuulutus sen nähtävänä pitämisestä on julkaistu virallisessa lehdessä tai julkisella kuulutuksella ilmoitustaululla, katsotaan tiedoksisääntö tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä päivästä, jolloin kuulutus virallisessa lehdessä on julkaistu tai kuulutus pantu ilmoitustaululle.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, telekopiona, sähköpostitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu kuitenkin vielä seuraavan arkipäivän virka-ajan päättymiseen. Telekopiona tai sähköpostina lähettäminen tapahtuu lähettäjän vastuulla, ja valitus on lähetettävä siten, että se on hallinto-oikeuden käytävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valitus katsotaan saapuneeksi, jos hallinto-oikeus pystyy teknisesti käsittelemään asiakirjaa. Sähköistä asiakirjaa, jonka lähettäjää ei saada selville ja jonka sisältöä ei muutoinkaan pystytä avaamaan, ei katsota saapuneeksi. Jos viranomaisen käyttämä sähköinen järjestelmä on epäkunnossa tai poissa käytöstä taikka selvitystä asiakirjan saapumisajankohdasta ei muusta vastaavasta syystä voida saada, sähköisen asiakirjan saapumisajankohdaksi määritellään asiakirjan lähettämisaikakohta. Lähettämisaikohdan määrittäminen saapumisajankohdaksi edellyttää, että lähettämisaikohdasta esitetään luotettava selvitys.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Oikeuslaitoksen Internet-sivuilla on tarkemmat ohjeet asiakirjojen toimittamisesta sähköisesti: https://oikeus.fi/fi/index/oikeuslaitos/asiakirjojentoimittaminen_1.html

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

Hallinto-oikeuden yhteystiedot

Xxxxxx hallinto-oikeus

Osoite:

Faksi:

Sähköposti: